

**STUDJI DWAR
L-ETIKA
LINJI TA'
GWIDA BIEX
INSIBU
L-VERITÀ
TA' ALLA**

Minn
George Ebejer

LINJI TA' GWIDA BIEX INSIBU L-VERITÀ TA' ALLA

INTRODUZZJONI:

Etika Kristjana f' Soċjetà Globali, Pluralistika, u Sekulari.

Etika: “Id-dixxiplina li tittratta ma’ x’ inhu tajjeb u ha-zin jew sewwa u mhux sewwa jew mad-dover morali u obligazzjoni...grupp ta’ principji morali jew sett ta’ valuri...teorija jew sistema partikulari ta’ valuri mora-li...il-principji ta’ kondotta li tiggverna individwu jew professjoni...Karattru jew l-ideali ta’ karattru muri minn razza ta’ nies.” (*It-Tielet Dizzjunarju Ġdid Inter-nazzjonali Ta’ Webster*).

Kif in-nies jieħdu d-deċiżjonijiet li huma xieraq? X’ghajn aħjar minn Ġesù Nnifsu? Aħna sejr in naraw xi punti ta’ konfrontazzjoni mill-Vangelu ta’ Mattew.

I. KONFRONTAZZJONI MAX-XITAN (Mattew 4:1-11)

Huwa importanti li niftakru li Ġesù gie fid-dinja reali. Naqraw f’Lhud 4:14-16,

“Mela meta aħna għandna l-qassis il-Kbir, li hu tassew kbir, qassis li dahal fis-smewwiet, Ġesù Bin Alla, ha nzo-mmumu shiħa l-fidi tagħna u nistqarruha. Għax aħna ma għandniex qassis il-kbir li ma jistax jagħder id-dgħufija tagħna, imma għandna wieħed li kien imġarrab bħalna f’kollox, minbarra fid-dnub. Ha nersqu, mela, b’qalbna qaw-

*wija lejn it-tron tal-grazzja, biex naqil-
għu hniena u nsibu f' waqtha l-grazzja
li nahtiegu” (enfasi tiegħi).*

Satana jaf li meta r-rizorsi fiżiċi jkunu eżawriti, spi-
ċċaw, ġew fix-xejn jew minhabba l-ġuħ jew minhabba
nuqqas ta' mistrieħ, persuna tkun vulnerabbli ħafna.
Ġesù kellem direttament lil Satana mingħajr ma uza
kliem żejned.

F'dan it-test monumentali (Matthew 4:1-11), Ġesù
uza biss l-ghodda li ahna nistgħu nsibuha fir-rebħa
Tiegħu fuq Satana. Ma hemm ebda sostitut għal li
wiehed ikun jaf l-Iskrittura biex jieqaf għall-pressjo-
nijiet tal-ħajja. Alla jgħin lil dawk li b'mod xieraq
jużaw il-Kelma tiegħu. Ġakbu jgħid hekk dwar dan:

*“Jekk xi hadd minnkom jonqsu l-gherf,
għandu jitlob lil Alla, li jagħti lil kul-
hadd b'id miftuħa u bla ma jċanfar 'il
hadd, u jagħtihulu” (Ġakbu 1:5).*

II. F'DIFIŻA DWAR AZZJONI KARITATTIVA (Matthew 9:1-6)

Li tivvjagħa ma' Ġesù matul il-jiem Tiegħu fil-
ġisem huwa li tara prinċipji ta' etika fl-azzjoni taħt l-
aktar ċirkustanzi mhux tas-soltu. Ahna nitgħallmu
Minnu kif nittrattaw l-aktar sitwazzjonijiet iebsa ta'
prova.

Reazzjoni għall-Kritiċi: Mhuwiex faċli li tkun onest
f'li tittratta mal-kritiċi. Ġesù dejjem kien lest biex
jagħti l-benefiċċju tad-dubju lil kull wiehed minn

dawk li ppruvaw jonsbuh, ukoll għalkemm Hu kien jaf il-motivi tagħhom:

“Ġesù għaraf x’kienu qegħdin jahsbu, u qalilhom: “Imma għaliex qegħdin tahsbu ħazin f’qalbkom? Għax x’inhw l-ehfef, tghid ‘Dnubietek mahfura’, jew tghid ‘Qum u imxi’? (Matthew 9:4, 5).

Il-Kristjan m’għandux imur mill-ewwel għal rabja. Ċertament li hemm hin għal rabja. Izda qabel mar-rabja għusta tkun murija, għandu jkun hemm appell għal raġuni biex tinstab soluzzjoni. Ġesù biċ-ċar wera l-iskop ta’ l-azzjoni Tiegħu:

“Mela biex tkunu tafu li Bin il-bniedem għandu s-setgħa jahfer id-dnubiet fuq l-art,” qal lill-miflug: “Qum, aqbad il-mitraħ u mur lejn darek” (Matthew 9: 6).

Ġesù ma uza l-ebda termini ambigwi. Hu ried lil l-udjenza Tiegħu biex tkun taf l-identità u l-awtorità jew is-setgħa Tiegħu.

III. DWAR ASSOĊJAZZJONI MAN-NIES (Matthew 9:9-13)

Kull jum huwa jum il-ġudizzju, u ahna lkoll neħtieġu biex nuzaw ħafna minnu. Huwa neċessarju ħafna li ahna nitgħallmu minn Ġesù, l-Għalliem il-Kbir, kif niehud deċiżjonijiet li jghaddu mit-test kemm taż-żmien kif ukoll ta’ l-eternità.

Meta l-Azzjoni Tiegħek Tkun Ikkundannata: Il-Kristjan li ma jikkunsidrax kemm id-dinja tista’ tkun

kattiva u mhux ġusta jkun qiegħed jaġħmel lilu nnifsu vulnerabbli hafna għal l-attakki jahirqu tal-kritiċi.

Il-ministeru ta' Ġesù juri sewwa l-htieġa li tkun taf fejn inti sejjer jekk inti tistenna li żżomm meta d-daqqiet tal-kritiċi jsiru b'mod mhux ġust u numerużi. Ġesù qal,

“L-ikel tiegħi hu li nagħmel ir-rieda ta' min baġhatni, u li nwassal fit-tmiem l-opra tiegħu” (Ġwanni 4:34).

Ir-riċeviment ta' l-ikel fid-dar ta' Matthew huwa studju delikat dwar ir-relazzjoni umana. Kulhadd irid li jkol-lu kumpanija tajba. Ġesù hawn ried juri li l-bnedmin kollha huma importanti għaliex kollha huma maħluqa fix-xbieha ta' Alla. It-twegiba ta' Ġesù ma kinetx tiddependi fuq osservanzi religjużi ta' barra li malajr isiru tradizzjonijiet vojta u bla siwi. Biex persuna tibdel hajjitha din trid tara l-imhabba.

IV. DISKUSSIONI RELIĠJUŻA MAL-ĦBIEB (Matthew 9:14-17)

Xi kultant mistoqsijiet delikati li jitolbu twegibiet ċari jinvolvu lill-ħbieb u lill-familji tagħna. Speċjalment meta twemmin religjuż jidhol fid-diskussionijiet tagħna. F'dawn il-versi Ġesù wera l-etika xierqa fuq *ħwejjeg ta' opinjoni*.

It-tattika u l-onestà ta' Ġesù f'din il-konfrontazzjoni mad-dixxipli ta' Ġwanni tista' tkun idduplikata minna hekk kif aħna nfittxu biex nogħbu lil l-Alla.

X'MAGHMILX ĠESÙ:

Hu ma ndikax ghan-nuqqassijiet ta' dawk li bdew jistaqsuh. Hu lanqas ma naqqas l-importanza tagħhom, tad-dixxipli. Id-dixxipli forsi hassuhom inferjuri hdejn Ġesù. Hu ma stennihomx biex jikkonformaw għall-prattika Tieghu u biex ihallu l-prattika tagħhom. Eżempji dwar dan is-sugġett insibuhom f'Rumani kapitlu erbatax. Eżempju iehor huwa l-laqgħat ta' qima f'hinjiet differenti fl-ewwel jum tal-ġimgħa, il-Hadd, f'pajjizi differenti. Imma l-ebda Prattika ma tinvolvi punt ta' duttrina.

L-etika Kristjana titlob l-gharfien ta' l-individwu. Spiss muntanji teologiċi jsiru minhabba t-tradizzjonijiet.

X'MAGHMEL ĠESÙ:

Hu Mar għar-Raġuni. Ġesù dejjem irrispetta l-abbiltà ta' individwu biex jasal għall-konkluzjoni tajba billi juża sewwa mohħu.

In-natura ta' etika Kristjana dejjem turi ghan-neċessità ta' kunnikazzjoni effettiva li tinvolvi l-gharfien ta' l-istat ta' l-individwu ndirizzat.

Hu bil-Għaqal Iddefenda lid-Dixxipli Tieghu. Tkun xi tkun il-persjoni tad-dinja biex tfittex halli thawwad, Ġesù dejjem u ċar kien ma' dawk li taw hajjithom f'xogħol Għalih. Ġesù wera rispett għar-responsabbiltajiet tagħhom.

Ġesù Uza s-Sitwazzjoni biex Juri Skop Aktar Għoli. Hu sejjah lid-dixxipli ta' Ġwanni u dawk tieghu biex iharsu lejn x'kien Alla qiegħed jagħmel fid-dinja. Ġesù dejjem fittex biex lil udjenza Tieghu jwassalha biex tagħraf il-qawwa u l-iskop ta' Alla.

Etika Kristjana fit-tagħlim titlob l-istess haġa minna. Meta decizjoni jkollha tittiehed, wiehed għandu jiftakar biex jiċċentra l-ħsibijiet tiegħu fuq il-pjan u l-iskop ta' Alla.

V. L-ETIKA TA' LI NIFHMU LILL-BIEB TAGHNA

(**Matthew 11:2-11**)

Hemm qisien ta' etika li għandhom ikunu osservati kemm jekk qegħdin nittrattaw ma' ħbieb u kemm ma' għedewwa.

Il-Kristjan jitgħallem minn Ġesù kif relazzjonijiet intimi jistgħu jinżammu f'waqtiet diffiċli meta kull xorta ta' mistoqsijiet jisfidaw twegibiet sempliċi. Huwa faħafna li titef is-sabar għalkollox ma' dawk I huma qrib tagħna. Ahna xi drabi nimmoderaw in-nuqqas tagħna ta' konsiderazzjoni billi ngħidu "wara kollox hu (jew hi) missu jaf aħjar."

F'dan l-eżempju Ġwanni kien jixraqlu twegiba. Ġesù pprepara twegiba li ma kinetx serja tkisser lil Ġwanni fi stat ta' ħtija. It-twegiba ta' Ġesù kienet ipprezentata b'tali mod li l-ispirtu ta' Ġwanni fil-habs ikun intella' halli jara x'kien tassew qieghed jigr. It-twegiba kienet tfakkar dwar kemm il-ministeru ta' Ġwanni kien importanti fit-twettiq tal-pjan ta' Alla taz-zminijiet.

L-Etika Ta' Tifhir. Mhux biss id-dixxipli ta' Ġwanni sethu jieħdu lura l-messaġġ ta' kif in-nies kollha kienu qegħdin jisimghu r-rieda tal-Missier ipprezentata mill-Iben ta' Alla, imma wkoll setgħu jmorru lura għand Ġwanni b'messaġġ ta' tama ġdida

u ta' ferh li l-app-rezzament etern ta' Alla kien muri lejh minhabba s-servizz leali tieghu, jigifieri, is-servizz ta' Ġwanni l-Battista.

Meta nuqqas ta' ftehim jitfaċċa fiċ-ċirku tal-hbieb jew tal-familja, il-Kristjan dejjem ghandu obligazzjoni ta' etika biex jipprattika s-sabar, sensittività, u thassib li huma murija ghal kemm-il darba minn Ġesù Kristu.

“Il-grazzja ta' Sidna Ġesù Kristu, l-imhabba ta' Alla u l-għaqda ta' l-Ispirtu s-Santu jkunu magħkom ilkoll”
(2 Korintin 13:13-14).

Ghal aktar informazzjoni ikkuntattja:

Knisja Ta' Kristu
Flat 1, Polytechnic Flats
Ġuzè Debono Square,
Msida MSD 10

e-mail: info@churchofchristmalta.com

jew: www.churchofchristmalta.com